

Illustrirani Slovenec

Spomini na stari slovenski domači obrt.

Stari »vigeneci« (ročne delavnice) v Kropi pri Kamni gorici.

Ostanki plavža »Zgornja fužina« v Kropi pri Kamni gorici.

K včerajšnji otvoritvi narodne skupščine.

Pavle Radić,

nar. poslanec in eden izmed prvakov HRSS, ki zastopa sedaj tudi njeno zaprto predsedstvo.

Ljuba Jovanović,

predsednik prejšnje nar. skupščine in eden izmed voditeljev NRS.

Dragutin Pečić,

minister v bivši Davidovičevi vladi in eden izmed prvakov Davidovičeve demokratske stranke.

Momčilo Ninčić,

naš zunanji minister in eden izmed prvakov NRS.

Herriotovo ministrstvo.

V prvi vrsti sede od leve na desno: Camille Chautemps, René Renolt, Herriot, Clementel, general Nollet in Peyrol, v drugi vrsti stoje od leve na desno: François Albert, Israel, Ramoldy, Laurent Eysiac, Paladien, Bumessnil, Leon Mayer, Balbiez, Justin Godart, Grofferi, Quenille in Pierre Robert.

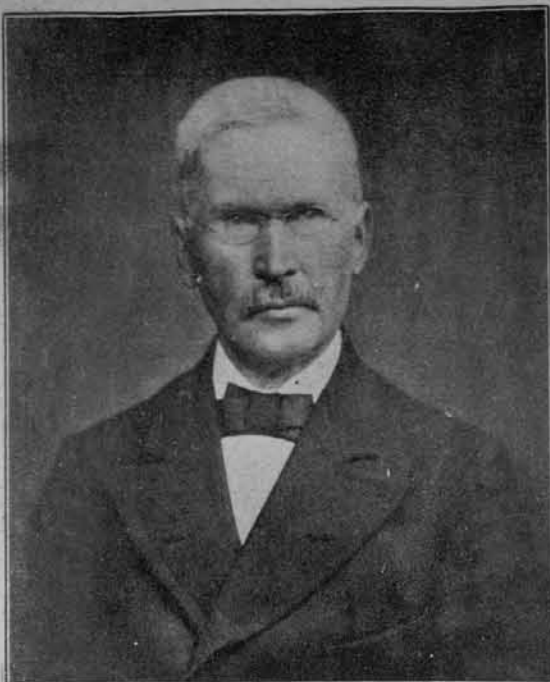
Msgr. dr. Anton Medved,

profesor veronauka v Mariboru, † 26. febr. 1925.

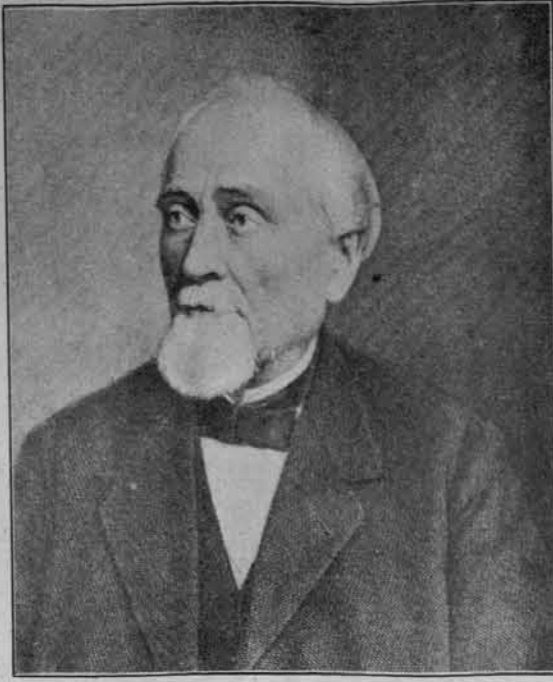
Dr. Anton Medved je bil ena najmarkantnejših slovenskih osebnosti v Mariboru, zato je njegova nenadna smrt globoko užalostila vse njegove neštete častilce in prijatelje. Rojen je bil pokojni dne 6. dec. 1862. na Gorici pri Rajhenburgu, svoja otroška leta je pa preživel v Dobovi pri Brežicah. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Mariboru in bil l. 1888. posvečen v mašnika. Po enoletnem kapelanovanju v Šoštanju je odšel nadaljevati svoje nauke najprej v Rim in nato na Dunaj, kjer je leta 1892. promoviral. Zatem je služboval nekaj časa v Trbovljah in nato v Mariboru, l. 1893. je pa postal profesor veronauka v Mariboru, kjer je deloval do svoje smrti in tako vzgojil velik del današnjega štajerskega izobraženstva. Pokojnika so odlikovale mnoge odlične vrline, radi katerih je bil tudi povsod visoko čislán in spoštovan. Zlasti je bil neomajen rodoljub, priljubljen poljuden pisatelj in sijajen govornik, ki je slovel daleč naokrog, katoliške prosvetne organizacije so pa izgubile z njim enega svojih najmarljivejših delavcev. Slovenski narod ga ohrani v častnem spominu.

Očeta današnjega zadrugaštva.

Organizatorja slovenskega zadrugaštva.

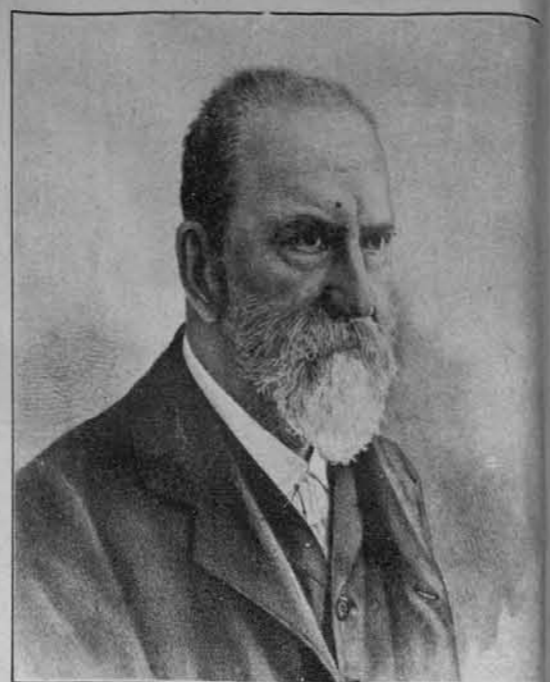
Friderik Viljem Raiffeisen,
(1818—1888.)

Herman Schulze-Delitzsch,
(1808—1888.)

Dr. Janez Ev. Krek,
(1865—1917.)

Mihael Vošnjak,
(1837—1907.)

Sodarska zadruga v Češnjici na Gorenjskem,
ustanovljena l. 1902, članov 54, promet l. 1923. — 1,405.841 Din. (Slika nam kaže centralo in skladišče ob Sori.)

Konzumno društvo v St. Jerneju na Dolenjskem,
ustanovljeno l. 1919, članov 609, promet l. 1923. — 1,405.718 Din.

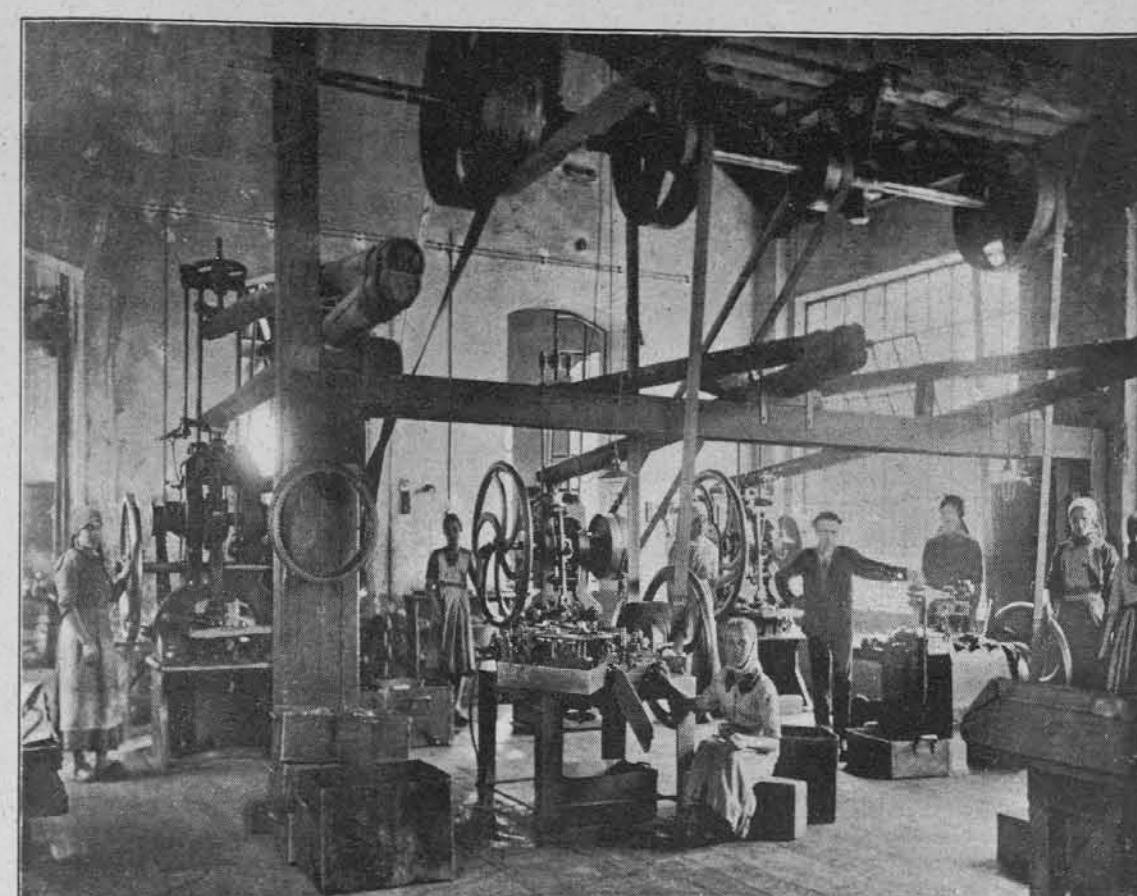
Zadružna zveza v Ljubljani,
ustanovljena l. 1899, l. 1924 včlanjenih zadrug 502,
vlog je pa imela l. 1924. — 76,808.569 Din.

Gospodarska zveza v Ljubljani,
ustanovljena l. 1900, l. 1924 včlanjenih zadrug 181.
Ona je blagovna centrala našega zadrugaštva in
največje zadrugašvo podjetje v Jugoslaviji na trgov-
skem temelju.

Vzajemna posojilnica v Ljubljani,
ust. l. 1898, članov 498, hranilnih vlog l. 1923. 7,951.755 Din.

Prva žebljarska in železno-obrtna zadruga v Kropi in Kamni gorci
na Gorenjskem, ust. l. 1865, članov 172, prometa l. 1923. nad 14 milijonov dinarjev.
(Oddelek za pobiranje strojnih žebeljev.)

Absolventi zadrugaške šole v Ljubljani l. 1924.
Spodaj sede profesorji (od leve na desno): Modic, dr. Gruden, Gogala (ravnatelj),
A. Kralj in Kristofič.

Prvo delavsko konzumno društvo na Jesenicah,
ustanovljeno l. 1898, članov 1387, prometa l. 1923. — 12,611.497 Din.

Kmetijska zadruga v Smartnem pri Litiji,
ustanovljena l. 1919, članov 298, prometa l. 1923. — 5,056.012 Din.

Slamnikarska in klobučarska zadruga v Mengšu,
ustanovljena l. 1907, članov 83, prometa l. 1923. — 1,268.000 Din. (Pogled v delavnico.)

Kmetijsko društvo v Dobrepoljah na Dolenjskem,
ustanovljeno l. 1896, članov 154, prometa l. 1923. — 1,304.152 Din.

Posojilnica v Makolah na Stajerskem,
ustanovljena l. 1888, članov 778, hranilnih vlog l. 1923. — 1,819.175 Din.

Kmetijsko društvo v Rečici ob Savinji,
ustanovljeno l. 1890, članov 542, prometa l. 1923. — 4,890.346 Din (Društveni prostori.)

Zadrugaštvo ni le najmočnejše orožje v rokah gospodarsko šibkega posameznika ali celega stanu za obrambo pred neomejenim izkoriščanjem po današnjem kapitalizmu, temveč tudi najkrepkejša opora vsakega malega naroda pred gospodarskim zaslužjenjem po močnejših tujcih, kateremu potem redno sledi tudi politično zaslužjenje. Zadrugaštvo je torej ogromnega nacionalnega pomena, zlasti še za take narode, kakršni smo mi Slovenci, zato mu moramo posvečati tudi vso ljubezen in skrb.

Tega smo se Slovenci začeli zavedati že zgodaj, zato tudi posvečamo zadrugaštvu že nad pol stoletja prav posebno skrb. Prvo zadrugo je osnoval pri nas Čeh Horak že l. 1855. pod imenom »Obrtno pomožno društvo v Ljubljani«. Ko je potem l. 1868. obiskal tedanji naš politik dr. J. Vošnjak Češko in je videl tam že lepo razvito zadrugaštvo, je začel vneto propagirati ustanavljanje zadrug tudi po Sloveniji. Zlasti je pridobil za svoje načrte brata Mihaela, ki se je takoj lotil dela ter po l. 1873. ko smo dobili razmeroma dober zadrugaški zakon, ustanovil po Stajerskem celo vrsto zadrug po Sulce-Delicevem sistemu. Ta sistem pa za naše kraje ni bil posebno primeren, zato je dobilo naše zadrugaštvo prvi razmah šele po l. 1889., ko so se začele tudi pri nas širiti zadruge po Rajfajzovem sistemu, za katere si je pridobil največ zaslug naš dr. J. E. Krek. Če je Mihael Vošnjak oče slovenskega zadrugaštva, je pa naš veliki Krek šele njegov ustvaritelj, kajti njegova zasluga je v prvi vrsti, da je zadrugaštvo v zadnjih tridesetih letih vpravo preplavilo in prerodilo slovensko zemljo in s tem postavilo vse slovensko gospodarstvo na nove, zdrave in trdne temelje. Premagati je moralo nešte to ovir, nasprotjev in blatenja, a če pogledamo danes nazaj, moramo vsekakor priznati, da se moramo v prvi vrsti zadrugaštvu zahvaliti, da stojimo gospodarsko še toliko trdno. Zlasti kmetu so šele zadrugaštvu hranilnice rešile iz rok odurohov, ki so nekoč upropačali kmetijo za kmetijo, enako velik pomen ima pa tudi za domači obrt, ki bi ga bila brez zadrugaške organizacije po večini že davno ubila tovarniška konkurenca. (Dalje v II. delu.)

Naši otroci.

Državljska vzgoja otrok.

V mnogih angleških krajih vodijo otroci že dolgo svojo lastno upravo z lastnimi mladinskimi župani in občinskimi svetniki. Naša slika nam kaže sejo take »avtonomne korporacije« z županom v sredini.

Najmlajša radio-posredovalka

na svetu je štiriletna H. Carman, hčerka šefa velike ameriške radijske družbe.

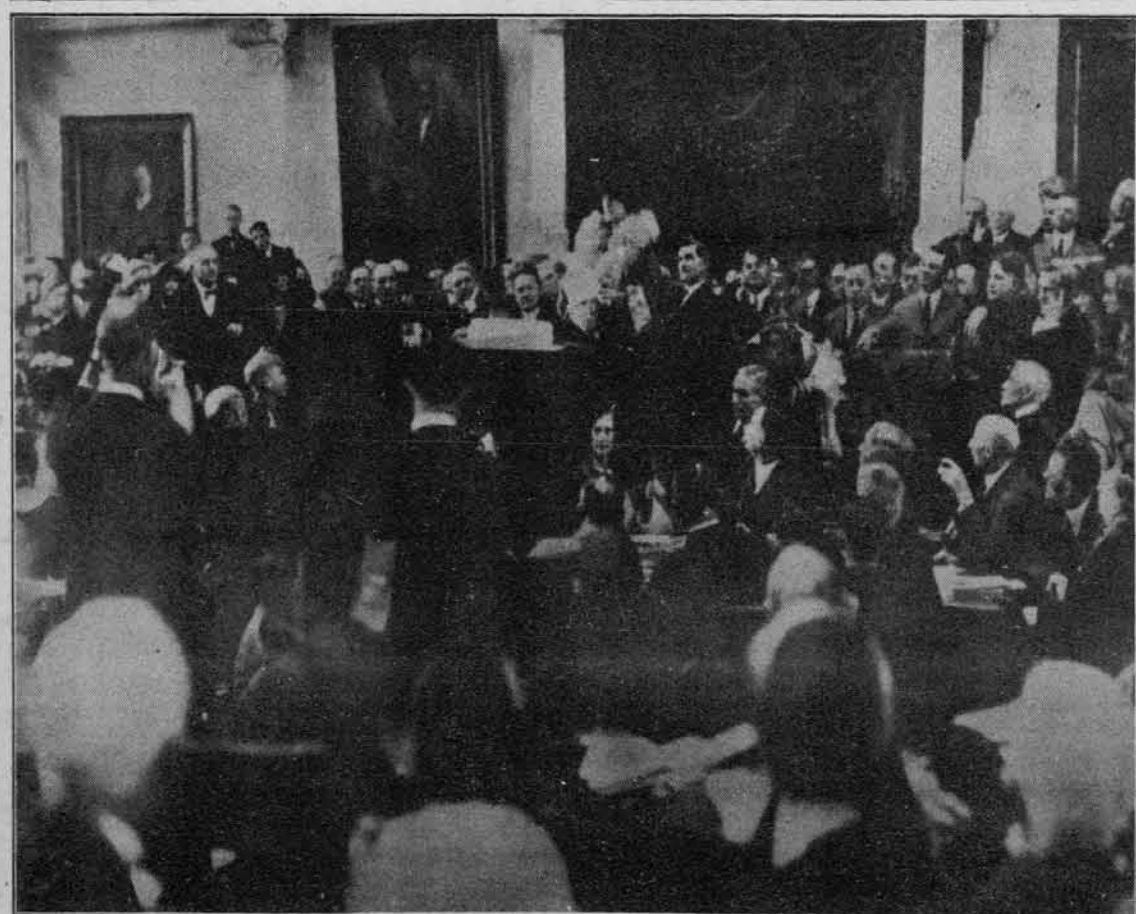
Navdušen, čeprav še mlad politik

je dveletni trgovčev sinček Francek Hafner iz Preske pri Medvodah, ki se je 8. febr. t. l. živahno udeleževal volivnega boja s klici: »Zivijo dohtor Kolosec!«

Iz ženskega sveta.

Letošnja moda za dečke in deklice.

Prvi ženski guverner Teksasa (Amerika)

May Ferguson govori na Capitolu v Austinu svoj nastopni govor.

Urednika vodilnih slovenskih leposlovnih revij.

France Koblar.

Fran Albreht.

„Slovenec“

edini slovenski

dnevnik z ilustrirano

prilogo stane mesečno

samo dinarjev 20.—.

Najcenejši slov. dnevnik!

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani (Slovenija)

— Tiskarna —

sprejema v tisk časopise, revije, knjige, brošure, uradne in trgovske tiskovine, letake itd. kakor tudi umetnine v eno- in večbarvnem tisku.

Razpolaga z 2 rotacijskima, 16 tiskalnimi in s 7 stavnimi stroji ter z lastno črkolivnico. Hitra in točna izvršitev.

— Litografija —

se priporoča za izvrševanje vsakovrstnih litografskih del, tako potom kameno- kakor tudi najnovejšega offset-tiska.

Izdelovanje delnic, ilustracij, slik, diplom, plakatov po lastnem ali naročnikovem načrtu in barvo tiska po vseh mogočih načrtih.

— Klišarna —

izdeluje vse vrste klišejev po slikah, perorisih, risbah, rokopisih in fotografijah za eno- in večbarvni tisk.

Dobavlja klišeje za razmnoževanje umetn. slik, razglednic, reklamnih slik, vinjet, podpisov v poljubni velikosti in obliki in za vse vrste tiska.

Zmerne cene!

Brzjavke: Jugotiskarna Ljubljana

Zahtevajte proračun!